

Nr 143.

Av herr **Tamm, Gustaf, m. fl.**, angående tillsättande av allmänna ombud för överklagande av stiftsnämndernas beslut angående normalavkastning av prästlöneboställen.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 9 juni 1933 har förordnats:

»1. Domänstyrelsen åligger

att inom domänverkets förvaltningspersonal för varje stift utse och till allmänt ombud förordna lämplig och — särskilt i skogsvärderingsfrågor — förfaren person att bevaka det allmännas rätt och bästa i frågor rörande uppskattningen år 1933 av eklelesiastika löneboställens årliga normalavkastning.

samt att giva vederbörande stiftsnämnd meddelande angående vem, som förordnats till sådant ombud.

2. Allmänt ombud har

att hos vederbörande boställsnämnder och stiftsnämnden i stiftet följa och förskaffa sig del av samtliga i berörda uppskattningsärenden träffade avgöranden,

att, där anledning föreligger, hos stiftsnämnden söka sådan ändring i boställsnämnds beslut i uppskattningsärende, som ombudet i det allmänna (kyrkofondens) intresse finner erforderlig,

samt att, där ombudet finner särskilda skäl därtill föranleda, i behörig tid fullfölja talan mot stiftsnämndens beslut i uppskattningsärende genom besvär hos Kungl. Maj:t.

3. Det åligger vidare

dels vederbörande stiftsnämnd att lämna boställsnämnderna inom stiftet uppgift om det för stiftet förordnade allmänna området jämte besked om boställsnämndernas skyldighet att, på sätt nedan sägs, giva ombudet del av sina beslut i uppskattningsärenden,

dels ock boställsnämnderna och stiftsnämnden att rörande varje uppskattning av här ifrågavarande slag skyndsamt tillställa det allmänna ombudet sitt beslut i ärendet jämte, i vad boställsnämnd rör, avskrift av dess protokoll eller instrument över uppskattningen.

4. Vidare bemyndigas domänstyrelsen att för överläggning med de allmänna ombuden i frågor rörande räckvidden av det åt ombud lämnade uppdraget och ordningen för detsammans utförande kalla ombuden till sammanträde inför styrelsen å dag, som styrelsen äger bestämma.

5. Ordföranden i stiftens centralnämnd äger att till dag, som av honom bestämmes, kalla stiftsjägmästarna till sammankomst i Stockholm för rådpläging i frågor, som i främsta rummet må anses vara av betydelse för boställs- och stiftsnämndernas avgöranden i förevarande uppskattningsärenden.

6. De allmänna ombuden och stiftsjägmästarna äga att, de förra för resor för uppdragens fullgörande och de senare för nyssnämnda sammankomst, åt-

njuta resekostnads- och traktamentsersättning efter den rese- och traktamentsklass i allmänna resereglementet, vartill av befattningshavaren innehavd lönegrad är hänförd; skolande dessa ersättningar utanordnas, till allmänna ombuden av domänstyrelsen för kyrkofondens räkning samt till vederbörande stiftsjägmästare av stiftsnämnden att utgå av kyrkofondens medel.»

I två avseenden, nämligen dels beträffande tillsättandet av särskilda allmänna ombud för överklagande av beslut om normalavkastning, dels ock beträffande föreskriften, att ersättning till allmänt ombud skulle utgå ur kyrkofonden, synas oss de vidtagna åtgärderna mindre ändamålsenliga.

I. Beträffande förordnandet av allmänna ombud må anföras följande.

I den kungl. propositionen om boställsordningen föreslogs intet stadgande om underställning av boställsnämnds uppskattning av normalavkastning, utan denna uppskattning kunde utan vidare vinna laga kraft. Vid uppskattningsförrättningen skulle emellertid konsistorieombud närvara, och domkapitlet kunde överklaga uppskattningen genom begäran om laga syn. Stadgandet om underställning infördes av riksdagen, som däremot borttog föreskriften om konsistorieombud. För var och en som äger kännedom om de tankegångar som lågo till grund för detta stadgande är det klart, att stadgandet avsåg att utgöra en ersättning för domkapitlets klagorätt, vilken bortföll genom stiftsnämndernas inrättande. Stiftsnämndens uppgift är ju att vara ett kontrollerande organ samt således iakttaga att de allmänna intressena bliva tillgodosedda vid boställsförvaltningen. Stiftsnämnden har alltså att själv bevaka kyrkofondens intresse av att uppskattningarna icke bliva för låga. Anledningen till riksdagens föreskrift om underställning var att det allmännas intresse på detta sätt bleve effektivt bevakat. Riksdagen förutsatte alltså att något överklagande icke skulle ske. Allra minst har riksdagen tänkt sig, att domänverket, vilket befattning med prästboställena alldeles skulle upphöra, skulle få sig denna klagorätt anförtrodd.

II. Enligt 6) § 6 i lagen den 30 augusti 1932 om kyrkofond må ur kyrkofonden utgå anslag till omkostnader för stiftsnämndernas verksamhet. Den föreslagna kontrollanordningen med allmänna ombud kan uppenbarligen icke utgöra någon del av »stiftsnämndernas verksamhet», och det torde alltså icke överensstämma med lagens mening att bekosta kontrollanordningen med kyrkofondsmedel.

På grund av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att allmänna ombud icke vidare måtte förordnas uti ifrågavarande ärenden.

Stockholm den 17 januari 1934.

Gustaf Tamm.

Elof B. Andersson.

Fritiof Gustafson.

A. O. Frändén.